

PROGRAME DE SPRIJIN PENTRU DEZVOLTAREA ANTREPRENORIATULUI SOCIAL ÎN RÂNDUL TINERILOR DIN MOLDOVA ȘI UCRAINA

SUPPORT PROGRAMMES FOR YOUTH SOCIAL ENTREPRE- NEURSHIP DEVELOPMENT IN MOLDOVA AND UKRAINE

*Doctorand,
Facultatea de Filosofie și Științe Soci-
al-Politice, Departamentul –
Științe ale Comunicării, Universitatea
„Alexandru Ioan Cuza” din Iași*

*Asistent marketing și comunicare,
Fundația „Alături de Voi” România*

**ELENA
VASILIU**

**INGRID
ENACHE**

*PhD Student at “Alexandru Ioan
Cuza” University of Iasi,
Department of Communication
Sciences and Public Relations, Iasi,
Romania, Faculty of Philosophy and
Socio-Political Sciences*

*marketing and communication
assistant*

Rezumat: *Antreprenoriatul social este o arie prioritară pentru Comisia Europeană, care și-a asumat un angajament ferm în a susține acest domeniu, prin publicarea Planului de Acțiune pentru Economia Socială în decembrie 2021. La nivel european, s-au implementat o serie de proiecte cu scopul de a crea un cadru favorabil de dezvoltare al întreprinderilor sociale. Anul 2022 a fost declarat anul european al tineretului. În acest articol, facem o retrospectivă a proiectelor europene de sprijin dedicate antreprenori-
tului social în rândul tinerilor, cu un accent pe programul EU4Youth finanțat de Comisia Europeană. La final, prezentăm rezultate-
le și impactul creat în România, Republica Moldova și Ucraina în cadrul proiectului EU4Youth – Social Innovation Impact – a strategic partnership!*

Cuvinte cheie: *economie socială, antre-
prenoriat social, EU4Youth, tineri, cluster,
harta interactiva a întreprinderilor sociale,
proiecte europene*

Antreprenoriatul social este noul curent care schimbă paradigma în care funcționează economia și redefi-
nește rolul întreprinderilor. Dacă

Abstract: Social entrepreneurship is a priority area for the European Commis-
sion, which has made a firm commitment to support this field by publishing the So-
cial Economy Action Plan in December 2021. At European level, a number of pro-
jects have been implemented with the aim of creating a favourable framework for the
development of social enterprises. The year 2022 has been declared the European Year
of Youth. In this article, we take a look back at the European support projects dedicated
to social entrepreneurship among young people, with a focus on the EU4Youth pro-
gramme funded by the European Commis-
sion. At the end, we present the results and the impact created in Romania, the Repub-
lic of Moldova and Ukraine within the EU4Y-
outh project - Social Innovation Impact - a
strategic partnership!

Keywords: social economy, social entre-
preneurship, youth, EU4Youth, cluster, east-
ern partnership, interactive map of social
enterprises, European projects

Social entrepreneurship is a new trend that shifts the paradigm in which the economy operates and

În ultimele decenii felul în care au fost construite și dezvoltate afacerile au gravitat în jurul teoriei lui Friedman, potrivit căreia responsabilitatea unei companii de a maximiza profiturile pentru acționarii săi este singurul mijloc de a obține succesul economic, astăzi sustenabilitatea și responsabilitatea față de societate sunt la fel de importante ca și performanța economică. Companiile sunt evaluate conform standardelor ESG (*Environmental, Social, Corporate Governance*), iar cele mai atractive companii pentru investitori nu sunt doar profitabile, ci și responsabile.

Alături de marile companii care își redefinesc rolul în comunitate și își asumă un rol important în arhitectura schimbării, apar noi entități inovatoare, agile și flexibile care fac pionierat în noul ecosistem - întreprinderile sociale. Acestea sunt fondate de antreprenori cu viziune, care îmbină pasiunea pentru antreprenoriat cu un obiectiv personal - acela de a rezolva o problemă din comunitate. Obiectivul lor este să maximizeze impactul social, iar profitul economic este un instrument care permite atingerea acestui obiectiv.

Dacă în urmă cu zece ani antreprenoriatul social era un subiect de nișă, acum devine un curent global și o temă prioritară la cele mai înalte forumuri. Comisia Europeană a adoptat în decembrie 2021 Planul de Acțiune pentru Economia Socială¹, antreprenoriatul social este deja

redefines the role of enterprises. Whereas in recent decades the way businesses have been built and developed has revolved around Friedman's theory that a company's responsibility to maximise profits for its shareholders is the only means to achieve economic success, today sustainability and responsibility to society are just as important as economic performance. Companies are evaluated according to ESG (*Environmental, Social, Corporate Governance*) standards, and the most attractive companies for investors are not only profitable but also responsible.

Alongside large companies redefining their role in the community and assuming an important role in the architecture of change, new innovative, agile and flexible entities are pioneering the new ecosystem - social enterprises. These are founded by visionary entrepreneurs who combine their passion for entrepreneurship with a personal goal - to solve a community problem. Their objective is to maximise social impact, and economic profit is a tool to achieve this goal.

While ten years ago social entrepreneurship was a niche topic, it is now a global trend and a priority topic at the highest forums. The European Commission adopted in December 2021 the Social Economy Action Plan¹, social entrepre-

¹ Comisia Europeană, "Commission presents Action Plan to boost the social economy and create jobs"; URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=10117&furtherNews=yes#navItem-1>

¹ European Commission, "Commission presents Action Plan to boost the social economy and create jobs"; URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=10117&furtherNews=yes#navItem-1>

de câțiva ani un subiect important pe agenda Forumului Mondial Economic de la Davos². Cele mai prestigioase universități au programe de antreprenariat social (INSEAD, Harvard Business School, MIT), antreprenori celebri decid să susțină inițiativele de antreprenariat social (Jeff Skoll, Pierre Omidyar), iar la conferințele TED prezentările despre rolul pe care îl au afacerile în noua economie atrag milioane de vizualizări (Patient capitalism - Jacqueline Novogratz; An economic reality check - Tim Jackson; The case for letting business solve social problems - Michael Porter).

Ce spun statisticile: Dimensiunea sectorului de economie socială

În Marea Britanie există peste 100.000 de întreprinderi sociale, care contribuie cu 60 de miliarde de lire sterline la economia țării și angajează două milioane de oameni³. La nivelul Uniunii Europene, 10 % din totalul întreprinderilor sunt întreprinderi de economie socială – în total, peste 2,8 milioane entități și aproape 14 milioane de angajați. În Italia, economia socială reprezintă 15% din PIB-ul național și 10% din forța de muncă totală; 20% din numărul de angajați din Spania lucrea-

neurship has already been for the last few years an important topic on the agenda of the World Economic Forum in Davos². The most prestigious universities have social entrepreneurship programmes (INSEAD, Harvard Business School, MIT), famous entrepreneurs decide to support social entrepreneurship initiatives (Jeff Skoll, Pierre Omidyar), and TED talks on the role of business in the new economy attract millions of views (Patient capitalism - Jacqueline Novogratz; An economic reality check - Tim Jackson; The case for letting business solve social problems - Michael Porter).

What the statistics say: the dimension of the social economy sector

There are over 100,000 social enterprises in the UK, contributing £60 billion to the UK economy and employing two million people³. At EU level, 10% of all enterprises are social economy enterprises - in total more than 2.8 million entities and almost 14 million employees. In Italy, the social economy accounts for 15% of national GDP and 10% of the total workforce; 20% of employees in Spain work in social enterprises; 10% of France's GDP is generated by social enterprises and in Germany the social economy is

tem-1

² World Economic Forum, "Davos 2021 - Unlocking Social Entrepreneurship for the Recovery"; URL: <https://www.weforum.org/videos/davos-2021-unlocking-social-entrepreneurship-for-the-recovery-english>

³ Social Enterprise UK, "The Hidden Revolution", URL: <https://www.socialenterprise.org.uk/policy-and-research-reports/the-hidden-revolution/>

² World Economic Forum, "Davos 2021 - Unlocking Social Entrepreneurship for the Recovery"; URL: <https://www.weforum.org/videos/davos-2021-unlocking-social-entrepreneurship-for-the-recovery-english>

³ Social Enterprise UK, "The Hidden Revolution", URL: <https://www.socialenterprise.org.uk/policy-and-research-reports/the-hidden-revolution/>

ză în întreprinderi sociale; 10% din PIB-ul Franței este realizat de către întreprinderile sociale, iar în Germania economia socială este un sector comparabil cu industria auto⁴.

În România, 95% din totalul întreprinderilor de economie socială fac parte din sectorul non-profit. Rezultatele Barometrului Economiei Sociale din România, ediția a doua, relevă că 170.374 de ONG-uri creează 74% din totalul locurilor de muncă.⁵ Deși au o pondere scăzută în sector, cooperativele sociale însumează 25% din numărul total de locuri de muncă. Numărul întreprinderilor sociale de inserție rămâne însă extrem de mic, în lipsa măsurilor de politică publică necesare dezvoltării acestora pentru ocuparea grupurilor vulnerabile. Din cele 2.514 de întreprinderi sociale autorizate, 180 sunt întreprinderi sociale de inserție.

În Republica Moldova numărul de întreprinderi sociale este mic, însă trendul este crescător. În prezent sunt autorizate 11 întreprinderi sociale. Șapte întreprinderi sociale au fost autorizate în aprilie 2022, iar două dintre acestea sunt înființate de două tinere care au câștigat competiția Accelerator of Social Enterprises, derulată de ADV România, prin proiectul EU4Youth - Social Innovation Impact - a strategic partnership! În practică, există zeci de întreprinderi care nu dețin atestat

a sector comparabile to the automotive industry.⁴

In Romania, 95% of all social economy enterprises are part of the non-profit sector. The results of the second edition of the Romanian Social Economy Barometer show that 170,374 NGOs create 74% of total employment.⁵ Although they have a low share in the sector, social cooperatives account for 25% of total employment. However, the number of social integration enterprises remains extremely low, in the absence of public policy measures to develop them for the employment of vulnerable groups. Out of the 2,514 authorised social enterprises, only 180 are social integration enterprises.

The number of social enterprises in Moldova is small, but the trend is growing. Only 11 social enterprises are currently authorised. Seven social enterprises were authorised in April 2022, two of which are set up by two young entrepreneurs who won the Accelerator of Social Enterprises competition run by ADV Romania through the EU4Youth project - Social Innovation Impact - a strategic partnership! In practice, there are dozens of enterprises that are not certified as social enterprises, but according to their business values, they can be called social enterprises.

⁴ British Council, "Think global. Trade social report", URL: <https://www.britishcouncil.org/research-policy-insight/research-reports/think-global-trade-social>

⁵ Barometrul Economiei Sociale, ediția a doua, URL: <https://alaturidevoi.ro/wp-content/uploads/2022/05/Ancuta-Vamesu.pptx>

⁴ British Council, "Think global. Trade social report", URL: <https://www.britishcouncil.org/research-policy-insight/research-reports/think-global-trade-social>

⁵ Barometer of Social Economy, second edition, URL: <https://alaturidevoi.ro/wp-content/uploads/2022/05/Ancuta-Vamesu.pptx>

de întreprindere socială, însă potrivit valorilor după care se ghidează în business, acestea pot fi numite întreprinderi sociale.

Antreprenoriatul social în rândul tinerilor

Tinerii sunt o parte importantă din economia socială, prin dezvoltarea și implementarea unor modele de afaceri și tehnologii inovatoare în sector. Conform German Social Enterprise Monitor, aproximativ 40% dintre antreprenorii sociali din Germania au sub 35 de ani. Institutul de statistică din Quebec estimează că 18% dintre membrii organizațiilor din economia socială au cel mult 35 de ani.

În Europa sunt peste 390 milioane de tineri din categorii vulnerabile care vor să schimbe lucrurile și să devină antreprenori. Dar tinerii antreprenori sociali se confruntă și cu unele provocări: accesul la finanțare, accesul redus la programe de formare și dezvoltarea de abilități, vizibilitate și recunoaștere. Acestea pot fi depășite prin formare și educare, dezvoltare de rețele de networking, inițierea de politici publice pentru a rezolva aceste provocări și a acoperi aceste nevoi.

Programe europene care sprijină antreprenoriatul social în țările parteneriatului Estic

Programul EU4Youth, finanțat de Uniunea Europeană, promovează participarea activă a tinerilor în societate și stimularea capacității de inserție profesională a acestora, prin dezvoltarea de abilități antreprenoriale și leadership. Schema de

Youth Social Entrepreneurship

Young people are an important part of the social economy, developing and implementing innovative business models and technologies in the sector. According to the German Social Enterprise Monitor, about 40% of social entrepreneurs in Germany are under 35 years old. The Statistical Institute of Quebec estimates that 18% of members of social economy organisations are 35 years old or less.

There are over 390 million young people in Europe from vulnerable groups who want to make a difference and become entrepreneurs. But young social entrepreneurs also face challenges: access to finance, limited access to training and skills development, visibility and recognition. These can be overcome through training and education, developing networking platforms and initiating public policies to address these challenges and needs.

European support programmes for social entrepreneurship in the Eastern Partnership countries

The EU4Youth programme, funded by the European Union, promotes the active participation of young people in society and fosters their employability through the development of entrepreneurial and leadership skills. The programme's grant scheme focuses on disadvantaged young people and youth entrepreneurship.⁶

⁶ EU4Youth Factsheet, URL: <https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2021/02/eu4youth-factsheet.pdf>

granturi a programului se concentrează pe tinerii dezavantajați și pe antreprenoriatul în rândul tinerilor.⁶

Printre proiectele de antreprenoriat social implementate de EU4Youth în ultimii trei ani se numără „*Competențe pentru ocuparea forței de muncă și cooperare - Dezvoltarea oportunităților pentru regiunile din Georgia*”⁷ (2020-2023), proiect ce vizează îmbunătățirea capacității de inserție profesională a membrilor comunităților defavorizate din trei regiuni din Georgia: Guria, Adjara și Samerelo sau proiectul „*Promovarea antreprenoriatului social pentru o societate durabilă și incluzivă*”⁸ (2021-2024), care contribuie la un ecosistem mai favorabil pentru antreprenoriatul social din Georgia și promovarea pe scară largă a întreprinderilor cu impact social. În Armenia și Georgia, „*Programul de dezvoltare a ecosistemului de antreprenoriat social pentru o creștere ecologică în comunitățile de frontieră*”⁹ (2019-2022) permite tinerilor din grup vulnerabil să facă tranziția cu succes de la educație la muncă, prin dezvoltarea competențelor lor în domeniul antreprenoriatului

Among the social entrepreneurship projects implemented by EU4Youth in the last three years we can find “*Skills for Employment and Cooperation - Tailoring Opportunities for Regions of Georgia*”⁷ (2020-2023), a project aimed at improving the employability of disadvantaged community members in three regions of Georgia: Guria, Adjara and Samerelo or the project “*Advancing Social Entrepreneurship for Sustainable and Inclusive Society*”⁸ (2021-2024), which aims to create a more enabling ecosystem for social entrepreneurship in Georgia and promote social impact enterprises on a large scale. In Armenia and Georgia, the “*Social Entrepreneurship Ecosystem Development (SEED) Programme for Green Growth in Borderline Communities*”⁹ (2019-2022) enables vulnerable youth to make a successful transition from education to work by developing their skills in social entrepreneurship and green innovation. “*Community Poverty Reduction “Know How”*”¹⁰ is a project that aims to alleviate the causes and effects of poverty in the three particularly poor regions of Armenia:

⁶ EU4Youth Factsheet, URL: <https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2021/02/eu4youth-factsheet.pdf>

⁷ Skills for Employment and Cooperation – Tailoring Opportunities for Regions of Georgia (SECTORS), URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1395>

⁸ Advancing Social Entrepreneurship for Sustainable and Inclusive Society, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1495>

⁹ EU4Youth: Social Entrepreneurship Ecosystem Development (SEED) Programme for Green Growth in Borderline Communities, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=779>

⁷ Skills for Employment and Cooperation – Tailoring Opportunities for Regions of Georgia (SECTORS), URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1395>

⁸ Advancing Social Entrepreneurship for Sustainable and Inclusive Society, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1495>

⁹ EU4Youth: Social Entrepreneurship Ecosystem Development (SEED) Programme for Green Growth in Borderline Communities, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=779>

¹⁰ Community Poverty Reduction “Know How”, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1471>

atului social și al inovării ecologice. Iar „*Community Poverty Reduction 'Know How'*”¹⁰ este un proiect care are ca scop atenuarea cauzelor și efectelor sărăciei în cele trei regiuni deosebit de sărace din Armenia: Lori, Shirak și Tavush, prin facilitarea dezvoltării unor modele de reducere a sărăciei care pot fi aplicate în întreaga țară.

„*Colaborare pentru impact - dezvoltarea antreprenoriatului social și a investițiilor sociale în țările Parteneriatului Estic și în Rusia*”¹¹ este un proiect de antreprenoriat social implementat de EVPA, care se derulează în perioada 2020-2025 și care își propune să contribuie la dezvoltarea unui ecosistem de antreprenoriat social mai favorabil în regiunea Parteneriatului Estic.

În Republica Moldova, Fundația Est-Europeană și partenerii săi, Keystone Moldova și Contact Center implementează proiectul „*Valorificarea potențialului organizațiilor societății civile pentru promovarea și dezvoltarea antreprenoriatului social în Moldova*”.¹² Proiectul își propune evaluarea barierelor și facilitarea evoluției antreprenoriatului social în Republica Moldova, crearea de întreprinderi sociale pe baza unui sistem de granturi mici, dar și creșterea gra-

Lori, Shirak and Tavush, by facilitating the development of poverty reduction models that can be applied throughout the country.

“*Collaborate for Impact – development of social entrepreneurship and social investments in the Eastern Partnership countries and Russia*”¹¹ is a social entrepreneurship project implemented by EVPA, which runs from 2020-2025 and aims to contribute to the development of a more enabling social entrepreneurship ecosystem in the Eastern Partnership region.

In the Republic of Moldova, East Europe Foundation and its partners Keystone Moldova and Contact Centre are implementing the project “*Harnessing the CSOs’ Potential to Promote and Develop the Social Entrepreneurship in Moldova*”.¹² The project aims to identify barriers and facilitate the development of social entrepreneurship in the Republic of Moldova, to create small grant-based social enterprises and to raise awareness on the role of social enterprises in the development of the communities through educational and promotional campaigns.

Another project started in 2020 is the project “*EU4Youth: Unlocking the potential of young social entre-*

¹⁰ Community Poverty Reduction “Know How”, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1471>

¹¹Collaborate for Impact – development of social entrepreneurship and social investments in the Eastern Partnership countries and Russia <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1510>

¹² Harnessing the CSOs’ Potential to Promote and Develop the Social Entrepreneurship in Moldova, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1670>

¹¹Collaborate for Impact – development of social entrepreneurship and social investments in the Eastern Partnership countries and Russia <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1510>

¹² Harnessing the CSOs’ Potential to Promote and Develop the Social Entrepreneurship in Moldova, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=1670>

dului de conștientizare cu privire la rolul întreprinderilor sociale în dezvoltarea comunității prin campanii educaționale și promoționale.

Alt proiect demarat în 2020 este proiectul *“EU4Youth: Valorificarea potențialului tinerilor antreprenori sociali din Moldova și Ucraina”*¹³, implementat de Asociația Eco-Răzeni și care contribuie la promovarea potențialului antreprenorial social al tinerilor din Moldova și Ucraina. Prin crearea unui ecosistem favorabil pentru întreprinderile sociale, precum și prin susținerea mai multor tineri antreprenori sociali în dezvoltarea și susținerea soluțiilor lor inovatoare pentru promovarea incluziunii sociale și a durabilității mediului în ambele țări, proiectul și-a propus înființarea unei rețele active de 500 de întreprinderi sociale care să contribuie la promovarea parteneriatelor public-private în Moldova și Ucraina, crearea unui EcoHub care să susțină tinerii antreprenori sociali, dar și creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la antreprenoriatul social sau integrarea temelor de antreprenoriat social în programa universitară.

EU4Youth – Social Innovation Impact – a strategic partnership! – rezultate și impact

Proiectul *“EU4Youth – Social Innovation Impact – a strategic partnership!”* este finanțat de către Comisia Europeană prin progra-

*preneurs in Moldova and Ukraine”*¹³, implemented by the Eco-Răzeni Association, which contributes to promoting the social entrepreneurial potential of young people in Moldova and Ukraine. By creating an enabling ecosystem for social enterprises, as well as supporting several young social entrepreneurs in developing and sustaining their innovative solutions to promote social inclusion and environmental sustainability in both countries, the project aimed to establish an active network of 500 social enterprises that would contribute to the promotion of public-private partnerships in Moldova and Ukraine, to create an EcoHub that would support young social entrepreneurs, as well as to raise public awareness about social entrepreneurship or incorporate social entrepreneurship topics into the university curriculum.

EU4Youth – Social Innovation Impact – a strategic partnership! – impact and results

The project *“EU4Youth – Social Innovation Impact – a strategic partnership!”* is funded by the European Commission through the programme “EU4Youth – Fostering youth employment and societal change through social entrepreneurship”. Implemented by the ADV Romania Foundation, in partnership with the Cross-Border Cooperation

¹³ EU4Youth: Unlocking the potential of young social entrepreneurs in Moldova and Ukraine, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=778>

¹³ EU4Youth: Unlocking the potential of young social entrepreneurs in Moldova and Ukraine, URL: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=778>

mul „EU4Youth – Fostering youth employment and societal change through social entrepreneurship”. Implementat de Fundația „Alături de Voi” România, în parteneriat cu Asociația de Cooperare Transfrontalieră „Euroregiunea Dunărea de Jos” din România, Agenția de Cooperare Transfrontalieră și Integrare Europeană din R. Moldova, Platforma Națională a Femeilor din Moldova (PNFM) și Organizația Obștească de Tineret „Noua generație a Europei” din Ucraina, proiectul se derulează în perioada februarie 2020 – noiembrie 2022 și își propune să stimuleze potențialul antreprenorial al tinerilor din Republica Moldova și Ucraina cu scopul de a dezvolta antreprenoriatul social în cadrul comunităților și de a contribui la dezvoltarea întreprinderilor sociale, reducând disparitățile sociale și contribuind la crearea de locuri de muncă incluzive.

În cadrul proiectului s-au înființat patru laboratoare de inovare socială, în vederea oferirii de informații specifice, consolidarea capacității profesionale și dezvoltarea de start-up-uri în domeniul antreprenoriului social. Laboratoarele de Inovare Socială sunt hub-uri comunitare de identificare și mobilizare a resurselor locale pentru dezvoltarea antreprenoriului social în comunitate. Cele patru laboratoare își desfășoară activitatea în Chișinău, Cantemir, Cahul (Republica Moldova) și Ismail (Ucraina). Prin intermediul serviciilor oferite de coordonatorii laboratoarelor, tinerii antreprenori au parte de consiliere și mentorat, sau

Association “Euroregion Lower Danube” from Romania, the Agency for Cross-Border Cooperation and European Integration from Moldova, the National Platform of Women from Moldova (PNFM) and the Youth Voluntary Organization “New Generation of Europe” from Ukraine, the project runs from February 2020 to November 2022.

The project aims to stimulate the entrepreneurial potential of young people in Moldova and Ukraine in order to develop the social entrepreneurship within communities and contribute to the development of social enterprises, thus reducing social disparities and contributing to the creation of inclusive jobs.

Four Social Innovation Labs were set up within the project to provide specific information, professional capacity building and development of start-ups in the field of social entrepreneurship. The Social Innovation Labs are community hubs that identify and mobilise local resources for the development of social entrepreneurship in the community. The four labs operate in Chisinau, Cantemir, Cahul (Republic of Moldova) and Ismail (Ukraine). Through the services offered by the coordinators of the labs, young entrepreneurs are provided with counselling and mentoring, or market access support. More than 500 young people from Moldova and Ukraine have received information support so far.

Another objective of the project was to create alliances with civil so-

sprijinirea accesului pe piață. Peste 500 de tineri din Republica Moldova și Ucraina au primit suport informațional până în prezent.

Un alt obiectiv al proiectului a fost crearea de alianțe cu societatea civilă, autoritățile locale și naționale, universitățile și mediul de afaceri pentru elaborarea de politici publice în domeniul antreprenoriatului social, cum ar fi *Programul național de dezvoltare a antreprenoriatului social în Republica Moldova* pentru perioada 2021–2025, elaborat în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, sau *Programul național de finanțare a întreprinderilor sociale* pentru perioada 2021–2025, elaborat în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și cu ODIMM - Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Republica Moldova.

Proiectul a creat o oportunitate pentru opt tineri din Republica Moldova și Ucraina de a obține un grant de 7.500 de EUR pentru înființarea unei afaceri sociale în comunitatea lor. Dintre cei 197 de tineri care au finalizat trainingul de Antreprenoriat Social, organizat în cadrul proiectului, 22 și-au depus planurile de afaceri în Competiția "Acceleratorul de Întreprinderi Sociale". Printre cele opt idei de afaceri care au câștigat câte un grant de 7500 EUR fiecare, s-au numărat fabricarea lumânărilor ecologice din uleiul alimentar uzat, upcycling, alimentație sănătoasă, servicii de reparație a vestimentației sau servicii pentru animalele de companie. Tinerii antreprenori

ciety, local and national authorities, universities and the business environment for the development of public policies in the field of social entrepreneurship, such as the *National Programme for the Development of Social Entrepreneurship in the Republic of Moldova 2021-2025*, drafted in partnership with the Ministry of Economy and Infrastructure of the Republic of Moldova, or the *National Programme for the Financing of Social Enterprises 2021-2025*, drafted in partnership with the Ministry of Economy and Infrastructure and ODIMM - Organization for the Development of Small and Medium Enterprises of the Republic of Moldova.

The project created an opportunity for eight young people from Moldova and Ukraine to get a grant of EUR 7,500 to set up a social business in their community. Out of the 197 young people who completed the Social Entrepreneurship trainings organised within the project, 22 submitted their business plans to the Social Enterprise Accelerator Competition. The eight business ideas that won a grant of €7,500 each include the making of eco-friendly candles from used cooking oil, upcycling, healthy food, clothing repair services or pet services. The young entrepreneurs also had the opportunity to sign up to the Social Enterprise Interactive Map, a method of supporting social enterprises and promoting the impact they have in the community.

au avut oportunitatea de a se înscrie și în Harta Interactivă a Întreprinderilor Sociale, o metodă de susținere a întreprinderilor sociale și de promovare a impactului pe care acestea îl au în comunitate.

Harta Interactivă a Întreprinderilor Sociale a fost creată ca un instrument de colectare a datelor despre întreprinderile sociale din România, Republica Moldova și Ucraina. Harta conține informații despre locația întreprinderilor, tipurile de produse și servicii furnizate, sau impactul pe care îl au în comunitatea locală din perspectiva contribuției lor la obiectivele globale. Peste 100 de întreprinderi sociale s-au înscris deja în această bază de date virtuală.

Pentru ca întreprinderile sociale să crească și să devină mai competitive, multiplicând astfel impactul pozitiv pe care îl au asupra comunităților locale și asupra mediului, acestea vor avea acces în clusterul „Acceleratorul de Întreprinderi Sociale” creat de Fundația „Alături de Voi” România pe platforma europeană de clustere. În acest moment, clusterul este format din 50 de membri, întreprinderi sociale, universități și autorități publice din România și Republica Moldova. Membrii conectați în această rețea beneficiază de oportunități de dezvoltare, colaborare, parteneriate și acces la informații, atât la nivel local, cât și la nivel european, fiind un instrument de asigurare a sustenabilității după finalizarea proiectului.

The Social Enterprise Interactive Map was created as a data collection tool for social enterprises in Romania, Moldova and Ukraine. The map contains information about the location of enterprises, the types of products and services they provide, or the impact they have in the local community in terms of their contribution to the global goals. More than 100 social enterprises have already registered in this virtual database.

In order for these social enterprises to grow and become more competitive, and multiply their positive impact on local communities and the environment, they will have access to the “Social Enterprise Accelerator” Cluster created by ADV Romania on the European Cluster Platform. The cluster currently consists of 50 members, social enterprises, universities and public authorities in Romania and Republic of Moldova. Members connected in this network benefit from opportunities for development, collaboration, partnerships and access to information, both at local and European level, providing a tool to ensure their sustainability after the project is completed.